

קוֹרָה

Korah

Bamidbar 16,1 – 18,32

B''H

Rišon/Kohen 16,1-13 -- Prvi Pozvanik/Koen
(poglavlje 16)

Vajkah Korah ben-Jichar ben-Kehat ben-Levi veDatan va'Aviram benej Eli'av ve'On ben-Pelet benej Re'uvan.

1 I pridobi za sebe Korah ben Jichar, potomak Kehata, potomak Levija, Datana i Avirama, sinove Eliavove, i Ona ben Peleta potomke Rubenove. 2 Oni se suprostaviše Mošeu zajedno sa dvjesti i pedeset sinova Izraelovih, starješina zajednice, predstavnika skupštine i ljudi na glasu. 3 Oni se skupiše protiv Mošea i Arona i rekoše im: "Previše ste uzeli na sebe, jer cijela zajednica, svi su sveti, i VJEĆNI je među njima. Zašto se vi uzdižete iznad zajednice VJEĆNOG?" 4 Moše to ču i pade ničice na svoje lice. 5 I progovori Korahu i svoj družini njegovoj rekavši: "Ujutro će VJEĆNI obznaniti, tko je njegov i tko je svet, i približit će ih k sebi. I onoga koga izabere, on će mu se približiti. 6 Učinite ovo: Uzmite sebi kadionice, Korah i sva družina njegova. 7 Metnite vatre u njih i stavite na njih tamjana sutra pred VJEĆNIM. I čovjek koga VJEĆNI izabere, on je svet. Previše ste toga uzeli na sebe, sinovi Levijevi." 8 Moše reče Korahu: "Molim vas saslušajte, sinovi Levijevi. 9 Zar nije dosta, što vas je B-g Izraelov odvojio od zajednice Izraelove, da vas približi k sebi, da vršite službu u Šatoru VJEĆNOG i stojite pred zajednicom da služite za njih? 10 Približio je tebe i svu tvoju braću, sinove Levijeve s tobom, a vi tražite još i svećeništvo. 11 Zato ste ti i sva tvoja družina, koja se skupila, protiv VJEĆNOG, jer tko je Aron, da se žalite na njega?" 12 I poslao je Moše da pozovu Datana i Avirama, sinove Eliavove, ali oni odgovorile: " Nećemo doći! 13 Zar nije dosta, što si nas odveo iz zemlje u kojoj teče mlijeko i med da nas poubijaš u pustinji, nego se sada još hoćeš i nametnuti za gospodara nad nama?

Šeni/Levi 16,14-19 -- Drugi Pozvanik/Levi

Af lo el-erec zavat halav udvaš havi'otanu vatiten-lanu nahalat sade vaharem ha'ejnej ha'anašim hahem tenaker lo na'ale.

14 Nisi nas uveo u zemlju kojom teče mlijeko i med, niti si nam dao u nasljedstvo njive i vinograde! Čak i da iskopaš oči ovim ljudima mi nećemo doći!« 15 Moše se vrlo ražalosti i reče VJEĆNOM: »Nemoj prihvatiti njihov prinos. Ni jednoga njihova magarca nisam prisvojio niti sam ijednoga od njih oštetio.« 16 Moše reče Korahu: »Ti i čitava tvoja zajednica trebate biti sutra pred VJEĆNIM; ti, i oni, i Aron. 17 Neka svaki uzme svoju kadionicu i stavi u nju tamjana i neka svaki doneše svoju kadionicu pred VJEĆNOG, dvjesti i pedeset kadionica. I ti i Aron uzet ćete svaki svoju kadionicu.« 18 I svaki uze svoju kadionicu, i stave vatre u nju, i stave tamjana na nju i stajali su kod ulaza u Šator sastanka s Mošeom i Aronom. 19 Skupi Korah svu zajednicu protiv njih na ulazu u Šator sastanka, i slava VJEĆNOG pokaza se pred čitavom zajednicom.

Šliši 16,20-17,8 -- Treći Pozvanik

Vajedaber HAŠEM el-Moše ve'el-Aharon lemor.

20 I progovori VJEĆNI Mošeu i Aronu, rekavši: 21 »Odvojite se od te zajednice i uništit će ih odmah!« 22 Oni padoše ničice na svoje lice i rekoše: »O B-že, B-že duha svih tijela, ako jedan čovjek sagriješi, hoćeš li se razgnjeviti na cijelu zajednicu?« 23 Onda VJEĆNI progovori Mošeu rekavši: 24 »Govori zajednici i reci im: Udaljite se od prebivališta Koraha, Datana i Avirama!« 25 Moše ustade i otide k Datantu i Aviramu, a starještine izraelske slijedile su ga. 26 On progovori zajednici rekavši: »Molim vas, udaljite se od šatora tih zlih ljudi i nemojte se doticati ničega što je njihovo, da ne bi bili uništeni zbog svih njihovih grijeha.« 27 Tako se oni udalje iz okolice prebivališta Koraha, Datana i Avirama, a Daten i Aviram izađoše te stanu uspravno na ulazu svojih šatora sa svojim ženama, svojom djecom i svojom dojenčadi. 28 Moše reče: »Po ovom čete vidjeti da me VJEĆNI poslao da učinim sva ova djela, jer ja ih nisam sam izmislio: 29 Ako ovi ljudi umru kao što umiru svi ljudi, i zadesi ih sudbina svih ljudi, onda me VJEĆNI nije poslao. 30 Ali ako VJEĆNI učini stvaranje i zemlja otvori svoja usta i proguta njih i sve što je njihovo, i ako živi siđu u grob, znat ćeće da su ovi ljudi izazvali VJEĆNOG.« 31 Čim je on završio izgovaranje svih ovih riječi, tlo se pod njima raspukne; 32 zemlja ispod njih otvori usta svoja i proguta njih i njihove domove, i sve ljude koji su bili s Korahom i svu imovinu. 33 Oni i sve što je bilo njihovo živi siđoše u grob, zemlja se nad njima zatvori i nestali su iz zajednice. 34 A Izraelci što su stajali oko njih pobjegoše od njihovih krikova jer rekoše: »Da ne bi i nas zemlja progutala!« 35 Vatra izađe od VJEĆNOG te proždre dvjesta i pedeset ljudi koji su prinosili tamjan.

(poglavlje 17)

I progovori VJEĆNI Mošeu, rekavši: 2 »Kaži El'azaru, sinu Arona svećenika, da pokupi kadionice iz toga zgarišta - jer su postali posvećeni - a vatru iz njih neka istrese podalje. 3 Kadionice onih koji su sagriješili po cijenu svojih života neka se prekuju u pločice za oblaganje žrtvenika, jer su ih donijeli pred VJEĆNOG, i time su postale posvećene, i bit će kao podsjetnik sinovima Izraelovim.« 4 Tako El'azar svećenik uze mјedene kadionice koje su donijeli oni koji izgorješe; prekovaše ih u pločice za oblaganje žrtvenika, 5 kao podsjetnik sinovima Izraelovim, da nitko izvana, koji nije od Aronova potomstva, neće pristupiti da pali tamjan pred VJEĆNIM, da ne budu kao Korah i njegova družina, prema onom što je kazao VJEĆNI u vezi njega preko Mošea. 6 Slijedećeg dana čitava zajednica Izraelova tužila se na Mošea i Arona govoreći: »Pobili ste narod VJEĆNOG!«. 7 Dogodilo se dok se zajednica sakupljala protiv Mošea i Arona, da se oni okrenuše prema Šatoru sastanka, i gle: oblak ga prekri i slava VJEĆNOG se pokaza. 8 Moše i Aron dođoše pred Šator sastanka.

Revi'i 17,9-15 -- Četvrti Pozvanik

Vajedaber HAŠEM el-Moše lemor.

9 I progovori VJEĆNI Mošeu, rekavši: 10 »Maknite se u stranu od te zajednice; i uništit će ih odmah!« Oni padoše ničice na svoja lica. 11 Moše reče Aronu: »Uzmi kadionicu i stavi vatre sa žrtvenika na nju i metni tamjana. Onda je brzo odnesi do zajednice i učini pomirenje za njih, jer je gnjev VJEĆNOG već izbio i pomor je počeo!« 12 Aron uze kao što mu je Moše rekao te otrča usred zajednice, a kad tamo, pomor je već počeo među narodom. On stavi tamjana na nj te učini

pomirenje za narod. 13 On stajaše između mrtvih i živih, i pomor se prekide. 14 Broj pomrlih za pomora bio je četrnaest tisuća i sedam stotina, pored onih koji su poginuli zbog Koraha. 15 Aron se vrati k Mošeu na ulaz u Šator sastanka; i pomor je bio zaustavljen.

Hamiši 17,16-24 -- Peti Pozvanik

Vajedaber HAŠEM el-Moše lemor.

16 VJEĆNI reče Mošeu: 17 »Razloži Izraelcima te od njih uzmi po jedan štap za svaki očinski dom; uzmi od svih njihovih starješina za njihove očinske domove dvanaest štapova. Ime svakoga napiši na njegovu štapu. 18 A kako ima po jedan štap za svakoga starješinu očinskih domova, Aronovo ime napiši na Levijevu štalu. 19 Onda ih položi u Šator sastanka pred Svjedočanstvo; ondje gdje se s tobom sastajem. 20 Štap onoga čovjeka koga izaberem propupat će. Tako ću maknuti od sebe rogoberenje Izraelaca kojim prigovaraju vama.« 21 Moše tako kaza Izraelcima. Sve njihove starješine dadoše mu štap, po jedan štap za svakoga starješinu - dakle, dvanaest štapova za njihove očinske domove. Među njihovim štapovima bio je i štap Aronov. 22 Mojsije položi štapove pred VJEĆNOG u Šatoru svjedočanstva. 23 Kad sutradan Moše uđe u Šator svjedočanstva, gle: štap Arona iz doma Levijeva propupao! Potjerala mladica, procvjetao cvijet i sazreli bademi. 24 Tada iznese van Moše od ispred (prisutnosti) VJEĆNOG sve štapove sinovima Izraelovim. Oni ih razgledaše, a onda svatko uze svoj štap.

Šiši 17,25-18,20 -- Šesti Pozvanik

Vajomer HAŠEM el-Moše hašev et-mate Aharon lifnej ha'edut lemišmeret le'ot livnej-Meri utehal telunotam me'alaj velo jamutu.

25 VJEĆNI reče Mošeu: »Opet stavi Aronov štap pred Svjedočanstvo, neka se čuva za znak buntovnim sinovima. Dokončaj tako njihovo rogoberenje protiv mene da ne izginu.« 26 I učini Moše kako mu je VJEĆNI zapovjedio, tako učini. 27 Rekoše Izraelci Mošeu: »Izgibosmo! Propadosmo! Svi odreda propadosmo! 28 Tko god priđe prebivalištu VJEĆNOG, umire. Zar ćemo svi izginuti?« (poglavlje 18)

Tada VJEĆNI reče Aronu: »Ti, tvoji sinovi i tvoj očinski dom s tobom bit ćete odgovorni za grijehu u Svetištu; ti i tvoji sinovi s tobom bit ćete odgovorni za grijehu svog svećeništva. 2 Pridruži k sebi i svoju braću od Levijeva plemena - tvoga pradjedovskog doma - neka ti se priključe da ti poslužuju, tebi i tvojim sinovima s tobom, pred Šatorom svjedočanstva. 3 Neka stoje na službu tebi i svemu Šatoru, ali neka se ne približuju pokućstvu u Svetištu niti žrtveniku, da ne poginu i oni i vi. 4 Neka su, dakle, tebi pridruženi i neka preuzmu brigu za Šator sastanka, svaku službu oko Šatora. I neka se ni jedan stranac približuje vama, 5 a vi vršite službu u Svetištu i službu oko žrtvenika da se više ne izljeva gnjev na sinove Izraelove. 6 Uzeh, evo, vašu braću levite između Izraelaca vama za dar; kao darovani pripadaju VJEĆNOM da obavljaju službu oko Šatora sastanka. 7 Ti i tvoji sinovi s tobom preuzmите svećeničke poslove oko svega što spada na žrtvenik i iza zavjese. Službu koju dajem na dar vašem svećeništvu vi obavljajte. A stranac koji se primakne neka se pogubi.« 8 Još reče VJEĆNI

Aronu: »Tebi, evo, povjeravam brigu o onom što se meni prinosi. Sve što Izraelci posvećuju dodjeljujem tebi i tvojim sinovima kao baštinu trajnim zakonom. 9 Ovo neka pripadne tebi od svetnjâ nad svetnjama: od paljenih žrtava svi njihovi darovi, za sve njihove prinosnice, za sve njihove okajnice i za sve njihove naknadnice što ih budu meni uzvraćali; ta vrlo sveta stvar neka pripadne tebi i tvojim sinovima! 10 Blagujte ih kao najveće svetinje! Svaki muškarac može ih jesti. Neka ti budu svete! 11 I ovo neka bude za tebe: ono što se uzima od sinova Izraelovih prinosa da se prinese kao prikaznica - trajnim zakonom predajem tebi, tvojim sinovima i tvojim kćerima s tobom. Svatko tko u tvome domu bude čist može od toga jesti. 12 Najbolje od novoga ulja i najbolje od novoga vina i žita - prvine koje se prinose VJEĆNOM - predajem tebi. 13 Prvi rodovi svega u njihovoј zemlji što ih budu donosili VJEĆNOM neka budu tvoji. Tko je god čist u tvome domu, može ih jesti. 14 Sve što u Izraelu bude određeno za 'herem' neka je tvoje. 15 Svako prvorodenče svih bića - kako ljudi tako i životinja - što se prinose VJEĆNOM neka bude tvoje. Samo pusti da se otkupi prvenac od ljudi i prvenče od nečiste stoke. 16 Kad budu stari mjesec dana, pusti da ih otkupljuju. A njihovu otkupnu cijenu odredi: pet srebrnih šekela, prema hramskom šekelu, a to je dvadeset gera. 17 Ali prvenče kravlje, prvenče ovčje i prvenče kozje neka se ne otkupljuje. Oni su svetinja. Krv njihovu izlij na žrtvenik, a pretilinu njihovu sažeži u kâd kao žrtvu spaljenu na ugodan miris VJEĆNOM. 18 Njihovo meso neka pripadne tebi; kao i grudi žrtve podizanja i desno pleće. 19 Sve posvećene prinose što ih sinovi Izraelovi podižu VJEĆNOM predajem trajnim zakonom tebi, tvojim sinovima i tvojim kćerima s tobom. To je savez osoljen, trajan pred VJEĆNIM, tebi i tvome potomstvu s tobom.« 20 »Nemoj imati baštine u zemlji njihovoj«, reče VJEĆNI Aronu, »niti sebi stjeći posjeda među njima! Ja sam tvoj dio i tvoja baština među Izraelcima.«

Švi'i 18,21-32 -- Sedmi Pozvanik

*Velivnej Levi hine natati kol-ma'aser beJisra'el lenahala helef avodatam ašer-hem
ovdim et-avodat Ohel Mo'ed.*

21 »Levijevim sinovima, evo, predajem u baštinu sve desetine u Izraelu za njihovu službu - za službu što je obavljaju u Šatoru sastanka. 22 A sinovi Izraelovi neka se više ne primiču Šatoru sastanka, da ne navuku na se grijeh i ne poginu. 23 Neka samo leviti obavljaju službu u Šatoru sastanka; i neka oni budu odgovorni za svoj grijeh. Trajna je to odredba za vaše naraštaje; među sinovima Izraelovim neka nemaju posjeda, 24 jer ja im predajem u posjed desetine što ih sinovi Izraelovi prinose na dar VJEĆNOM. Stoga sam za njih rekao: neka oni nemaju posjeda među sinovima Izraelovim.« 25 VJEĆNI reče Mošeu: 26 »Levitima govori i reci im: 'Kad od sinova Izraelovih primate desetinu, koju ja od njih dajem vama u baštinu, od toga onda vi podignite dar VJEĆNOM: desetinu od desetine. 27 Prinos će vam biti zaračunan kao da je prinos s gumna i otoka iz badnja. 28 Tako isto podignite dar VJEĆNOM i od svih svojih desetina što ih primate od Izraelaca. Od toga dajte dar VJEĆNOG svećeniku Aronu. 29 Od svih darova koje budete primali podižite dar VJEĆNOM; od svega ono najbolje - onaj dio koji treba posvećivati.' 30 Još im reci: 'Pošto od toga prinesete najbolji dio, neka se to levitima uraćuna kao prihod s gumna i prihod iz badnja. 31 Na svakome ga mjestu možete jesti, i vi i vaši ukućani, jer to vam je nagrada za vašu službu u Šatoru sastanka. 32 Pošto prinesete njegov najbolji dio, nećete navući na seba grijeha; svetnjâ sinova Izraelovih nećete oskvrnjivati te nećete ginuti.'«

Maftir 18,30-32

Ve'amarta alehem baharimhem et-helbo mimenu venehšav la-Levi'im kitvu'at goren vehitvu'at jakev.

30 Još im reci: 'Pošto od toga prinesete najbolji dio, neka se to levitima uračuna kao prihod s gumna i prihod iz badnja. 31 Na svakome ga mjestu možete jesti, i vi i vaši ukućani, jer to vam je nagrada za vašu službu u Šatoru sastanka. 32 Pošto prinesete njegov najbolji dio, nećete navući na seba grijeha; svetinjâ sinova Izraelovih nećete oskvrnjivati te nećete ginuti.'«

Haftara - Korah

Šmuel I 11,14 - 12,22

Vajomer Šmu'el el-ha'am lehu venelha haGilgal unehadeš šam hameluha.

(poglavlje 11)

14 Tada Šmuel reče narodu: »Hajdemo u Gilgal da ondje potvrdimo kraljevstvo.« 15 I sav narod krenu u Gilgal i ondje postaviše Ša'ula za kralja pred VJEČNIM, u Gilgalu. Ondje žrtvovaše pred VJEČNIM žrtve pričesnice i ondje je Ša'ul sa svim Izraelcima slavio slavlje.

(poglavlje 12)

Tada Šmuel reče svemu Izraelu: »Evo, ispunio sam vašu želju u svemu što ste od mene tražili i postavih kralja nad vama. 2 I od sada će kralj ići pred vama. A ja sam ostario i osijedio i moji sinovi eto su među vama. Ja sam išao pred vama od svoje mladosti pa do današnjega dana. 3 Evo me! Posvjedočite protiv mene pred VJEČNIM i pred njegovim pomazanikom: kome sam oteo vola i kome sam oteo magarca? Koga sam prevario? Koga sam tlačio? Od koga sam primio mito da bih zažmirio na jedno oko? Ja ču vam sve natrag vratiti.« 4 A oni odgovoriše: »Nisi nas prevario, nisi nas tlačio, nisi ni od koga primio ništa.« 5 Još im reče: »Svjedok je VJEČNI protiv vas i svjedok je njegov pomazanik u ovaj dan da niste našli ništa u mojoj ruci.« A oni odgovoriše: »Tako je!« 6 Tada Šmuel reče narodu: »Jest, svjedok je VJEČNI koji je postavio Mošea i Arona i koji je izveo vaše oce iz Egipta. 7 Stanite sada ovamo da probesjedim s vama pred VJEČNIM i da vas podsjetim na sva velika djela koja je učinio VJEČNI vama i vašim ocima. 8 Kad je Jakov došao u Egipat, Egipćani su ih pritisnuli, a vaši su oci vapili VJEČNOM za pomoć. I VJEČNI posla Mošea i Arona, koji izvedoše oce vaše iz Egipta i naseliše ih na ovome mjestu. 9 Ali oni zaboraviše VJEČNOG, Boga svoga, i on ih predade u ruke Siseri, vojvodi hasorske vojske, i u ruke Filistejaca, i u ruke moapskome kralju, koji su vojevali na njih. 10 I opet su vapili VJEČNOMi za pomoć govoreći: 'Zgriješili smo jer smo ostavili VJEČNOG i uzeli služiti baalima i aštartama; izbavi nas sada iz ruku naših neprijatelja pa čemo ti služiti!' 11 I VJEČNI posla Jerubaala i Baraka, Jiftaha i Šmuela te vas izbavi iz ruku vaših neprijatelja unaokolo, tako da ste mogli živjeti bez straha. 12 Ali kad vidjeste Nahaša, kralja amonskoga, kako ide na vas, rekoste mi: 'Ne, nego kralj neka vlada nad nama!' Pa ipak je vaš kralj VJEČNI, vaš B-g! 13 I eto vam sada kralja koga ste izbrali! Eto, VJEČNI je postavio kralja nad vama. 14 Ako se budete bojali VJEČNOG i njemu budete služili, ako budete slušali njegov glas i ne budete se protivili njegovim zapovijedima, slijedit ćete VJEČNOG, B-ga svoga, vi i kralj koji kraljuje nad vama. 15 Ako li ne budete slušali glasa VJEČNOG, ako se budete protivili njegovim zapovijedima, tada će se ruka VJEČNOG spustiti na vas i na vašega kralja da vas uništi. 16 Sada još jednom pristupite i vidite veliki znak koji će VJEČNI učiniti pred vašim očima. 17 Nije li sada pšenična žetva? Ali ja ču zazvati VJEČNOG i on će poslati gromove i kišu. I jasno će razabrati kako je veliko zlo koje ste učinili pred VJEČNIM tražeći sebi kralja.« 18 Tada Šmuel zazva VJEČNOG i VJEČNI posla gromove i kišu u onaj dan i sav se narod vrlo poboja VJEČNOG i Šmuela. 19 I sav narod reče Šmuelu: »Moli se

VJEČNOM, B-ogu svome, za svoje sluge da ne pomremo, jer smo svim svojim grijesima dodali zlo tražeći sebi kralja.« 20 Ali Šmuel reče narodu: »Ne bojte se! Vi ste, duduše, učinili sve ovo zlo, ali sada ne ostavljajte više VJEČNOG, nego služite VJEČNOM svim svojim srcem. 21 Ne priklanljajte se više ništavim idolima koji vam ništa ne koriste, ništa vam ne pomažu jer su samo ništavila

Minha

Kriat Tora (Parasha Hukat)

Bamidbar 19,1-17

(poglavlje 19)

Vajedaber HAŠEM el-Moše ve'el-Aharon lemor.

VJEĆNI reče Mošeu i Aronu: 2 »Ovo je zakonska odredba što ju je VJEĆNI naredio: Reci Izraelcima neka ti dovedu crvenu junicu, zdravu, na kojoj nema mane i na koju još nije stavljan jaram. 3 A vi je predajte svećeniku Eleazaru. Neka se zatim izvede izvan tabora i zakolje pred njim. 4 Svećenik Eleazar neka uzme njezine krv na svoj prst pa njome poškropi sedam puta prema pročelju Šatora sastanka. 5 Neka se onda junica spali na njegove oči; neka joj se spale: koža, meso, krv i nečist. 6 Potom neka svećenik uzme cedrovine, izopa i crvenoga prediva pa ih baci usred vatre gdje se krava spaljuje. 7 Neka svećenik opere svoju odjeću, a svoje tijelo u vodi okupa. Poslije toga neka se svećenik vrati u tabor, ali neka je nečist do večeri. 8 I onaj koji ju je spaljivao neka svoju odjeću opere i okupa svoje tijelo u vodi te bude nečist do večeri. 9 A jedan čist čovjek neka pokupi pepeo od junice pa ga pohrani izvan tabora na čisto mjesto da se čuva izraelskoj zajednici za vodu očišćenja. To je žrtva okajnica. 10 I onaj koji skupi pepeo od junice neka opere svoju odjeću i bude nečist do večeri. Neka to bude trajan zakon i za Izraelce i za stranca koji među njima boravi.« 11 »Tko se dotakne mrtva ljudskog tijela neka je nečist sedam dana. 12 Takav neka se opere tom vodom trećega dana i sedmoga dana pa će biti čist. Ako se ne opere trećega dana i sedmoga dana, neće biti čist. 13 Tko se dotakne mrtvaca, tijela preminula čovjeka, a ne opere se, oskvrnuje prebivalište VJEĆNOG. Takav neka se iskorijeni iz Izraela. Budući da vodom za očišćenje nije bio poliven, nečist je; njegova je nečistoća još na njemu.« 14 »Ovo je zakon kad koji čovjek umre u šatoru: tko god uđe u šator i tko god bude u šatoru neka je nečist sedam dana. 15 Svaka otvorena posuda koja ne bude zatvorena poklopcem neka je nečista. 16 A na otvorenu polju tko se god dotakne poginuloga od mača, ili mrtvaca, ili ljudskih kostiju, ili groba, neka je nečist sedam dana. 17 Neka se za onoga koji se onečistio uzme pepela od životinje spaljene za okajnicu i na nj, u kakvu sudu, nalije žive vode.

Alijot Rišon, Šeni, Šliši i Revii preveo: Vatroslav Ivanuša
Ostale alijot i haftara: adaptirano iz više hrvatskih prijevoda

